

cet, hunc ipsum Hebraeorum sermonem primorum hominum vernaculum fuisse? Videbis ingens Opus Geographicum Borcharti, inscriptum *Phaleg & Chanaan*.

Ea est etiam Hebraei sermonis indoles, ut vetustatem suam & supra cetera antiquitatem prodant. Ita est enim natura composita, ut ex simplicioribus & facilioribus via pateat ad ardua. Ipsa rerum compositio, admixtio, additiones non nisi post prima illa irreperunt. Studii sunt enim & meditationis. Porro Hebraeus sermo simplicissimus est supra ceteros; Hebraeus, inquam, in Libris sacris expressus; quo enim in Libris suis utuntur Rabbini, plurimum externarum vocum admixtione corrumpitur. Radices Hebraicae plerumque non nisi tribus litterulis vel duabus syllabis constant; nomina in variis casibus nunquam inflectuntur; pluralia tantum à singularibus distinguit. Syllaba in masculinis & in femininis pluralibus adjecta: anomalie rarè in declinationibus & conjugationibus; conjugationes verò potius, quam verba, multiplicantur; unde factum, ut ad nullum ferè usum valeant verba auxiliaria summo linguæ compendio. Genus ipsum in verbis distinguunt; & in verbis, sicut in nominibus, sua sunt feminina & masculina.

Loco pronominum possessivorum, meus, tuus, suus, sunt apud Hebræos affixa ex unica litterula vel ad summum duplici, quibus satis loquentis persona distinguitur, an femina sit an mas; genus etiam rei, masculinum scilicet an femininum. Vocales rarissimè in scribendo, quo Scriptura brevitur maximè. Desunt tandem five verba, five nomina composita; rarissimè propositiones, & illa quidem plerumque non seorsum scripta, sed vocibus adjecta, in unum cum illis coalescunt. Nihil de comparativis, vel superlativis, varisque conjugandorum verborum rationibus. Duo tantum distinguunt tempora, præteritum, & futurum; participia unum vel duo; infinitivum & imperativum. Uno verbo, concisum magis, simplicem, facilem, & expressivum sermonem ne concipere quidem facile est.

Hæc planè omnia à demonstratione adhuc abesse fateor; & ineluctabili planè argumento id nunquam evincetur, sive Adamicam linguam hodie superesse, sive illam cum Hebraea confundendam, sive alio, quam Chaldaico, sermone locutos Noe & ejus filios. Sed ineluctabile pro se argumentum promant adversarii, & quæ à nobis sibi deducta sunt, aliis depromptis firmioribus conjecturis evertant. Argumenta nos quidem plausibilia adduximus, quorum vim auget multò sanè validior & numero & auctoritate ejusdem sententiæ propugnatorum manus. Rabbini (n), & ex nostris Commentatoribus & Patribus plerique (o) Hebraicam linguam ex Adamo repetunt. Nec aliter planè suadent vetustatis illi characteres in eadem lingua expressi; quæ pariter lingua omnium ferè Orientalium matris jure meritoque haberetur, Chaldaica scilicet, Syriaca, Arabica,

n Ita Rabb. Ben-Gerson, Abenezra, Abrahanel, Jarchi ad Gen. 11. 1. 2. Simeon Ben Jochai in Lib. Zohar. Liber Cosri. Azarias in Meor Enaim. o Origen. hom. 11. in Num. Hieronym. in cap. 3. Sophon. August. l. 16. de Civit. c. 11. & l. 18. c. 39. alii plures.

Quæ sederunt Prophanis sententiæ, naturalem scilicet quandam fuisse hominibus linguam, vel productis casu in variis terræ locis hominibus, post rem tentatam pluries, & post varios articulatos sonos tandem usavisse, ut varias linguas instruerent; quæ, inquam, sederunt Scripturibus hæc sententiæ, nihil habent, non dicam veri, sed nec verisimilis quidquam & solidi. Homines nec casu prodierunt, nec produsse quidem poterant: Deum habent authorem, à quo simul & sermonem acceperunt, ut nunquam sine usu sermonis fuerint.

Nec monstri loco habenda sunt, quæ de vetustate linguæ suæ jactant Aegyptii, Armeni, Aethiopes, postquam mirabilior alter inventus est, Goropius scilicet Becanus, linguæ suæ Belgicæ sive Hollandicæ vetustatem supra ceteras efferens. Insuper quidem à natura amore Patriæ suæ & aviti sermonis studio quique tenemur; sed rari sunt, qui amorem hunc suum ad extrema eò usque provexerint. Illud constat, quo gradu à locis & regionibus, ubi primorum illorum hominum sedes constituta erat, recedimus, eo pariter crescere linguæ primitivæ invenienda difficultatem. Ad hæc, sicuti vestigia quædam primæ hujus linguæ in cæteris ferè omnibus Orientalibus superesse constat; ita pariter ad distinguendam Adamicam linguam à cæteris omnibus satis non esse arbitramur, si quis radices quasdam hujus primæ linguæ, vel saltem affines quasdam voces invenisse sibi in aliquo sermone confidat. Cætera omnia congruere oportet. Sicut vicissim non rectè consecutione deducitur, Hebraicam linguam aliam esse à primitivæ, quæ veterum nominum radices quasdam nusquam in illa recurrant, si ceteroqui reliqua omnia cum illa planè congruant.

Tandem linguarum illa confusio, de qua Moyses, non ita accipienda est, quasi ex subito inter gentes illas diffidio eorumque in varia orbis loca dispersione, naturali quadam veluti consecutione deduceretur. Prodigio debentur omnia. Deus enim sive per se, sive Angelorum ministerio (p) idiomata confudit; ita tamen, ut primæ vis ille sermo minus alienæ corruptionis sentiret in genere Sem cæterorumque fratrum, purus autem putusque maneret in familia Phaleg, Heber, Thare, Abrahami progenitorum, sicut & in familia, alioqui tamen corruptissimâ, Chanaan (q). Ita Divinæ Providentiæ consilio disponente, ut cum Abraham in destinatam illam sibi suisque posteris regionem veniret, patrum suorum sermonem familiarem in illa nactus, ab avito illo desuefcere non cogeretur.

Chananaeis, alio nomine Phœnicibus, auctoribus factum est, ut Hebraicus longè latèque per Africam cæterasque ferè omnes Insulas Mediterraneæ atque maritimas ejusdem freti regiones propagaretur. Hæc probabilissima visa sunt, quæ de primæ hujus hominum lingua disserterentur; quod argumenti genus egregiè ad eò excufferunt Viri

p Vid. Orig. hom. 11. in Numer. Aug. de Civit. l. 16. c. 6. Jonathan Paraphr. in Gen. 11. 7. 8. q Chananaeorum, Phœnicum, & Hebraeorum sermonem unum esse eundemque, probant Borchartus, Huetius, Valtonus, & alii.

Viri quidam doctissimi, ut non alia ratione in examen revocandum illud susceperimus, nisi in eorum gratiam, qui cum Libris

alioqui vel carent, vel non abundant, præclare secum agerent, si aliquid eò de re in Dissertatione hæc nostra dicerent.

DISSERTATIO DE GIGANTIBUS.

IN tota Antiquitate maximè celebres Gigantes habentur, quippe quibus testimonium ferunt Poetæ, Historici, & quæ Sacri quæ prophani Scriptores, omnium denique sæculorum traditio, cum vetustissimis regionum monumentis, unâ omnium voce prædicantes viros, qui immani corporis & virum habitu, tum & cæporum audaciâ longè latequè sui nominis terrorem intulerunt. Ut autem insitam habent homines in res novas propensionem, magnis majora libuit adjicere, non Poetis tantum, sed & Historicis non raro adeo rem per se miram exaggerantibus, ut justos rei limites præscribere, & vera à falsis scernere, operis sit non exigui. Nec minùs est laborandum, si quis veli ad fidem inducere suspicacia quædam ingenia, quibus errandi timor satis est causa, ut credulitatem suam erga res insuetas & à nostris penitus abhorrentes, suspendant.

Operis ergo nostri in præsentia erit, ut Gigantes reipsa extitisse demonstremus, simul etiam ejus veritatis adversarios refutantes. Verùm antequàm manus operi admoveatur, certus quæstionis status determinandus est. 1. Gigantum nomine non viros tantum intelligimus, qui procerioris corporis staturâ cæteros regionis suæ viros non digni solum vel etiam semipedis aut pedis mensurâ superant, plures enim in Mundo ejus generis occurrunt; sed viros designari arbitramur, nostræ ætatis homines pedibus nonnullis vel etiam duplo, triplo, quadruplo justam staturam quinque pedum & semis excedentes.

2. Neque id nobis querendum, an plurimum sæculorum successu contigerit aliquando, ut natura quodam nisu Gigantes prodierint, quemadmodum interdum monstra & pumiliones spectantur, quorum singuli successione carent. Sed illud discutimus, an vetustissimâ ætate ante diluivum, & dè illam post, satis frequentes homines occurrerint justâ hominum nostræ ætatis staturâ multò superiores; qui in certo quodam regionis tractu certisque familiis frequentius, quam alibi prodierint; ut certum genus & peculiaris Gigantum regio possit assignari.

Inter eos qui Gigantes extitisse negant, non satis convenit. Afferit Josephus Antiq. lib. 1. cap. 4. Angelos plures ad filias hominum accessisse, eorumque commercio natos viros impotentis audaciæ, qui viribus valentes nihil sanctum habebant, ea

que aggressi sunt, quæ de Titanibus Poetæ comminiscuntur. Gigantum ergo nomine designari credit Josephus viros audaciâ impotentes.

Aliquis fortè putat, ait Philo de Gigantibus, quæ Poetæ de Gigantibus fabulantur, Lege gestatorem subindicare, cum hæc immensum assent à fabulis. Nullam de Gigantibus afferit fabulam, sed illud se docere vult, eos venari voluptates corporis, & harum usum fructum, quærendo undecumque singularum materiam.

Ipse idem Philo in lib. de Confus. ling. de Turri Babelica à Gigantibus ædificata agens, tradit, Paganos, cum hæc legerent reclamasse: Ecce sacri, quos vocatis. Libri fabulas continent, quales aliis referentibus irridere soletis. Simillimo enim ausu Gigantes ædificationem Turris aggressiarrantur, quo de Gigantibus Pelion Olympio & Ossa superimponentibus ad Cælum obfisione tentandum fabulosa vetustas commenta est. Univerfam hanc historiam Philo ad allegoriam referendam contendit, autumans, sub allegoria hujus ambagibus hominis impii adversus Deum audaciam, & proterviam exhiberi. Nulli erant ergo huic Auctori sive ante sive post diluivum Gigantes.

Persuasum pariter fuerat Origeni [r], Gigantum nomine non viros corpore immanes designari, sed scelestissimos quoque, impios, Atheos & hujus farinae homines; quibus nulla de Deo, hominibus, & justitiâ, est cura. Malunt alii cum Eusebio Casariensi Præpar. l. 5. cap. 4. & 5. Gigantes apud Moysen ipsissimos esse Demones, quorum adversus Deum pugna in Gigantum & Titanum adversus Deum fabellâ describeretur. Exequemur inferiis veteris illius opinionis originem, quæ Gigantes à Demone parente accersit, quin & ipsas Gigantum animas in censum malorum Spirituum refert. Quam tamen opinionem cavè ne cum altera Gigantes prorsus subducendo confundas; illa enim à communi omnium sententia in eo tantum recedit, quod de Gigantibus illis in libro Henoch legit, ad patres Demones cum filiabus hominum ante diluivum commixtos esse referendos; cum interim contraria Gigantibus opinio Librum illum penitus ad fabellas rejiciat.

S. Chrysostomus in Genes. Homil. 22. tenet, Gigantum nomen exprimere in Scriptura viros corporis robore & staturâ immanes; (s) quorum in censum refert

r Orig. apud Gen. C. P. in Cat. Gr. in Oitateub. Vide & apud Theodoret. q. 48. in Gen.

s Hom. 30. in Gen. pag. 422.

Y y Nem-

Dissert. Calmet Tom. II.

Nemrodum, virum, ut habent Septuaginta; Gigantem. Profeta Hebraeorum Gihon, quem Gigantem reddunt; sonat ad literam virum fortem, & impotentem.

S. Cyrillus Alexandrinus ad Imperatorem Julianum respondens libro 9. insinuat videtur, Gigantes monstris similes viros esse, quos quidem proceritate corporis & robore reliquos vulgo homines superare potuisse credit; sed multum concedere Gigantibus illis, Poetarum carminibus celebratis, quos ferunt ex ipso maris sinu Insulam manu avulsam contra Coelum ejaculatos. Sunt igitur, ait, Scripturae stylo, Gigantes viri fortes & audaces, ore terribiles & monstro simillimi, quos vindicis Numinis ira effudit, atque male affecta parentum phantasia formavit. Non inviti credimus, has Patrium interpretationes expressisse necessitatem nominis Gigantum, ne forte nominis similitudine cogerentur in Scriptura viros agnoscere eadem corporis immanitate, qua apud prophanos Poetas, Gigantes.

Gigantes apud Stoicos in eodem ordine cum Centauris aliisque monstris, errantis phantasiae ludibrio efformatis, habentur. Centauri, Gigantes, & quidquid aliud falsa cogitatione formatum habere aliquam imaginem capit, quamvis non habeat substantiam, ait Seneca Ep. 58. Totam illam de Gigantum adversus Deos expeditionem fabellam ad allegoriam detorqueus Cicero de Senect. significari tantum credit passionum adversus rationem & naturam certamen. De Gigantibus haec Macrobius Saturn. l. 1. c. 20. Gigantes quid aliud fuisse credendum est, quam hominum quandam impiam gentem, Deos negantem, & idem existimatam Deos pellere caelesti sede voluisse?

Scriptores quidam rerum naturalium cum in animum inducere non possent, natos unquam in rerum natura viros, quales describunt Gigantes; suspicati sunt, ea omnia, quae de Gigantibus in Caelum arma inferentibus narrantur, de ventorum quodam spiritu, quo terrae viscera concutiuntur, exponenda fuisse. Vim enim inferunt venti, ut e terrae carcere liberati per apertum aera exspantentur, cujus libertatis amore mirum est quanto impetu montes disjiciant; excitant non raro ignes, lapides longe ejaculantur, specie quasi in Caelum protrudant. Tunc Jupiter i. e. Caelum, & aer fulgura in illos, & imbres demittit, quibus pacantur omnia, ventorum impetus comprimitur, subterranei ignes extinguuntur, vel saltem ita coercentur, ut exterius non prodeant. Hinc nata fabella, Jovem deiecit Gigantes, quos sub montibus Ethna & Vesuvio, veluti grandi pondere, quo se revelari quandoque nituntur, oppressos detinet. Ex eo Gigantum nisu intima illa terrae successiones, & ignes, quos dato temporum intervallo evomunt montes. Nihil hic non physicum & naturae legibus consonum.

Nec figura ipsa Gigantum apud Poetas sua caret allegoria. Ita de illa Ovidius Fast. l. 5. v. 25.

Mille manus illis dedit, & proceribus angues.

Manus robur designant, angues inconstantiam, & angulum spirae dolum ac tortuosam hominum nequitiam.

Plus aliquid vident alii Philosophi, defendentes; non tantum Gigantes nunquam in rerum natura spectatos fuisse, sed nec spectari unquam tam immani corporis staturam viros potuisse. Certam enim rebus quibusque staturam praescripsit natura Author, quam praetergredi nunquam eadem natura permittitur. Nihil in universo extra legem & mensuram, cujus harmoniam gradus aliquis si rebus addatur detrahaturque, corrumpit. Certa in astris motus mensura, sua etiam in aere, in aqua, nec incerta pariter in terra, quae si praescriptas sibi leges praetergrediat, statim actum est de animantibus, de plantis, de arboribus. Hominis statura aequae respondet gradui, sive motui frigoris & caloris, quo terra tenetur. Plantae, quibus alitur, aer, quo refrigeratur, animantia, quibus utitur, homini creantur, eisque, ut ita dicam, naturae ex a quo respondet. Si corporis ille staturam cresceret decreceretque, tota illa harmonia dissolveretur, atque tota corrumpere tur universi elegantia. Nullibi ergo usquam fuerunt Gigantes, vel si quos forte extitisse dixerimus, aliam statuamus, quam nunc sit, mundi naturam oportet, aliam assignemus terrae locum in universo, aliam indolem aeri, aliam elementis, astris, & plantis.

Qua nunc est natura, nunquam satis eniteretur, ut Gigantem ederet. Quis autem credat aliam fuisse olim, ac modò est, naturam? nec sanè adèd dissimilis fuisse unquam potuit, quantum debuisset, ut Gigantem efformaret. Nunquam ergo Gigantes produxit.

Veteres illi, qui vulgari majorem staturam primis illis hominibus concesserunt, multum tamen abfunt ab immani illa proceritate, quae de Gigantibus praedicatur. Habent enim persuasum, hominis staturam, ut longius, non ultra septem altitudinis pedes (e), quos Herculi assignant (u), asurgere potuisse. Licet plerique definiant, nullum posse excedere longitudinem pedum septem, quod intra mensuram istam Hercules fuerit. Hanc mensuram si qui subinde viri exceperunt, uti Orestes, vir septem cubitis, sive decem altitudinis pedibus non impar, & Puso ac Secundilla, quos ultra decem pedum staturam immanes Roma sub Augusto spectavit, exceptiones sunt hac regulae communis, & monstruosi quidam naturae foetus, ex quibus nihil inferas pro reliquis.

Si naturae senescentis vitio homines imbecilliores essent, qua staturam qua viribus, quam olim fuerint; statuere etiam oporteret, naturam in eo consistentem statu iam inde à pluribus saeculis manifeste; cum iam inde à tribus annorum chiliadibus factum sit, ut staturae hominum nihil addatur decerpaturque. Quare nunquam per nos admitteretur Veterum illud, cuncto mor-

t Solin. Po. lybis. c. 2. Vide & Varron. apud Gell. l. 3. c. 10. Varro modum esse dixit suum adolescenti humani corporis, septem pedes. u Vide Salmas. in Solin. p. 3. Edit. 1686.

x Plin. l. 7. c. 16. y Iliad. 7.

z Juvenal. Sat. 15.

salium geneve minorem in dies mensuram fieri propemodum observatur (x). Multum etate sua decrevisse hominum staturam praeter veteribus hominibus, Homerus deplorat (y).

Nam genus hoc viris jam decrecebat Homero (z).

Ejus rei causam refert Plinius l. 7. c. 16. ad ignem illum, quo tandem mundus in cinerem favillaeque redgetur, paulatim absumentem radicale humorem, vitam hominum alentem. Factum inde, ait, raros (esse filios) patribus proceriores, consumente ubertatem seminum exultione, in cuius vices nunc vergit aevum.

In eandem sententiam concedens Author quarti Eldrae scribit cap. 5. 51. Interroga qua parit, & dicit tibi. Dices enim ei: Quare quos peperisti, nunc non sunt similes his, qui ante te, sed minores staturae? Et dicit tibi & ipsa: Alii sunt, qui in juventute virtutis nati sunt; & alii qui sub tempore senectutis (naturae), deficiente matrice nati sunt. Considera ergo & tu, quoniam minori staturae es, praeter his, qui ante vos. Lucretius Philosophus Epicureus ita mentem suam hac de re prodit lib. 2.

Jamque adèd fracta est aetas; affeclaque tellus.

Vix animalia parva creat, qua cuncta creavit

Saeta, deditque ferarum ingentia corpora parva.

Repugnare quidem ista sententiae Gigantibus adversa planè videntur; sed bonam causam non bonis argumentis tueritur. Si enim naturae senescentis aegritudo tanta erat jam inde à Moysis, nempe 2500. annis post Orbem conditum, vel ab Homeri saltem aetate, nempe mille solidis ante Jesum Christum annis, ut nullis adhuc Gigantibus sufficeret, quò deinde pervenisset evolutis adhuc 5718. annis, quot ab eà aetate ad nos usque fluxerunt? Ad Pygmaeos profecto redactos jam homines spectaremus.

Addunt (a), nonnisi monstra habendos fuisse homines, quos iuxta nunc staturae existimamus, siquidem proceri corporis habitudo speciosior esset, & naturae hominum magis conformis; tunc enim omnes Gigantes nati fuissent. Nunc verò contraria omnia; homines enim vulgò ejusdem erant olim & modò staturae; ac Gigantes tanquam omnium etatum monstra perinde habitu sunt. Statuendum est igitur, quemadmodum monstra rara sunt, & extraordinaria, ita pariter & Gigantes vel nunquam paruisse, vel si rari interdum prodierunt, errori id naturae praescriptas sibi leges nonnunquam transgressae, vel saltem virtutis suae specimen dare volentes, conatu deputandum.

Quinam ergo Gigantes Scripturae? Homines reputat Philo (*) terrenos, voluptuosos, terrae filios, atheos, Dei adversarios acerrimos. Homines vitae turpitudine & motum deformitate monstruosos censet. Disert. Calmet Tom. II.

a Vide Toslat. in cap. 2. Deut. 9. 2. Bolduc. Eccl. ante Legem l. 1. c. 7. 8.

* De Gigant.

set S. Cyrillus Alexandrinus (b). Homines ad longissimam aetatem vitam prorogantes Diodorus (c).

Franciscus Georgius (d) habet quidem persuasum, viros illos staturae proceritate supra ceteros assurrexisse; sed aequè censet, foetus illos habendos non humani alicujus conjugii ex foemina, & mare, sed demoniaci, ex Demone nempe cum foemina. Quis enim credat, ait ille, homines naturae leges staturae proceritate adèd transcendentes naturae agente in mundum venisse? Superat opus illud naturae vires; quare post devictum à Jesu Damonem, reductumque in ordinem, ne potestate sua deinceps abuteretur, nuppiam in mundo Gigantes visi sunt, quòd scilicet Damoni libera amplius non esset, uti prius, facultas cum foeminis coeundi.

Stephanus Gobar apud Photium Cod. 232. pag. 898. rem tractat problematicè; perduelles Angeli, cum in terram descendissent, inito cum foeminis connubio, Gigantes generunt. E' Gigantibus cum brutis coeuntibus nata hominum monstra, & sexus utriusque Demones. Seu potius Angeli illi perduellionis rei, qui nec carne constarent, nec ossibus, cum ad filias hominum per se accedere non possent, impiorum hominum ad illas corrumpendas ministerio usi sunt; vel tandem nec ipsi per se, nec alterius ministerio illas tentarunt.

Severi Sulpicii sententia his verbis exprimitur (e): Ex Angelorum, & mulierum coitu Gigantes edri esse dicuntur; cum diversae inter se naturae conjunctio monstra generet. Porro si inter monstra rejiciendi sunt Gigantes, nunquam satis frequentes fuisse oportet; rara sunt enim, utpotè preter consuetas naturae leges, monstra.

P. Boulducus Capuccinus in suo Opere de Ecclesia ante Legem l. 1. c. 2. 8. 9. & l. 3. c. 2. defendit, Nephilim, Raphaim, Zuzim, Enacim, Emim, Zomzomim, quae varia habentur Gigantum saevissimorum & immanissimorum hominum nomina, nihil tale utique designare; quin potius virtute, sanctitate, animi magnitudine, constantia, ac bonis operibus Gigantes. Nomen Nephilim, sonans eos qui cadunt, qui se prosterunt, inditum censet viris quibusdam piis, quòd assidui essent in preces. Enacim vel torquem ferens, equitum erat, institutus ab Abrahamo, quo tempore in Hebron morabatur, Ordo: constabat autem viris per omnia singularibus, staturae, divitiis, magnificentia.

Addit, Gigantum nomen esse honoris, datum viris illis iustis ante & post diluvium. Porro viri erant illi apud omnes spectatissimi, quos Moabitae honoris gratia appellabant Emim, i. e. Reverendos; Ammonitae Zomzomim, Sapientes; Chananaei Raphaim, Restauratores; Syri Zuzim, Illustres. Addit proinde, elogium illud Nemrodo datum à Sacra Scriptura, probri loco ab Interpretibus prepositere acceptum fuisse: Venator robustus coram Domino; signare hac virum spectatae pietatis ac sanctitatis. Docet tandem Boulducus, veteribus Gigantibus sua fuisse in locis, Y y 2 quae

b Cyrillus l. 9. contra Julian. & l. 2. Glaphyr. in Gen. c In Catena. Quidam apud Theodoretum quae. 48. d Francisc. Georg. tom. 1. problemat. 72. 75. apud Sixt. Senens. l. 5. annotat. 51.

e Hist. l. 1.